

Europaudvalget

EU-Konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 11. marts 2011

Ny EU-strategi for det sydlige middelhavsområde

Sammenfatning

Kommissionen har udsendt en meddelelse til det ekstraordinære Europæiske Råd den 11. marts 2011 om et nyt partnerskab mellem EU og landene i det sydlige middelhavsområde¹. Kommissionen foreslår en differentieret tilgang til landene i regionen, og en overordnet strategi, der belønner reformer med støtte. Kommissionen peger på støtte til civilsamfundet, lovlig migration fra regionen, udbyggede frihandelsaftaler og en øget økonomisk indsprøjtning som mulige EU-tiltag.

Som følge af de store forandringer i Nordafrika har Kommissionen den 8. marts udsendt en meddelelse til det ekstraordinære Europæiske Råd den 11. marts 2011 om udviklingen i EU's nabolande i det sydlige middelhavsområde. Kommissionen lægger i sin rapport op til et partnerskab for demokrati og fælles velstand med landene i det sydlige middelhavsområde.

¹ "Et partnerskab for demokrati og fælles velstand med landene i det sydlige middelhavsområde"
KOM (2011) 200

I meddelelsen gennemgår Kommissionen EU's nuværende tiltag i regionen og ser på, hvordan primært Kommissionens nuværende politikker kan tilpasses den nye situation.

I meddelelsen skelner Kommissionen mellem kortsigtede tiltag og en mere langsigtet strategi.

EU's politik på kort sigt

Her og nu har Kommissionen stillet 30 mio. € til rådighed til humanitær bistand i Libyen og ved grænserne til Egypten og Tunesien. EU samarbejder også med UNHCR og IOM om at hjælpe flygtninge til deres hjemlande. Desuden er en Frontex-operation blevet iværksat for at bistå medlemslande med at håndtere eventuelle flygtningestrømme til Sydeuropa. For Tunesiens vedkommende har EU bevilget 17 mio. € til bistand, herunder støtte til afholdelse af det annoncerede valg, mens en hjælpepakke til Egypten endnu ikke er udformet. Mht. Libyen vedtog EU den 28. februar yderligere sanktioner som supplement til FN's sanktioner og flere sanktioner ventes.

EU's strategi på længere sigt

På længere sigt understreger Kommissionen behovet for en differentieret strategi over for de enkelte lande i området, men med følgende tre overordnede elementer:

1. demokrati- og institutionsopbygning i landene (herunder frihedsrettigheder, forfatningsreformer, reformer af retsvæsenet og bekæmpelse af korruption),
2. et stærkere partnerskab med befolkningerne
3. bæredygtig vækst og økonomisk udvikling

Det skal være gennemgående i EU's nye partnerskabsstrategi, at jo mere reform i de enkelte lande, jo mere støtte fra EU. Går reformerne i stå, skal støtten omprioriteres. Reforme skal kunne måles på nogle minimumsbenchmarks, og et land skal kun kunne få adgang til et partnerskab med EU ved at give tilsagn om frie, retfærdige og overvågede valg. Opfylder et land disse krav, vil EU genoptage forhandlingerne om de såkaldte associeringsaftaler, som skal give EU's sydlige naboer bedre adgang til EU's markeder og bedre mulighed for mobilitet.

Behov for økonomisk indsprøjtning i region

De fleste af de ca. 4 mia. €, som Kommissionen har afsat i sit budget til EU's sydlige naboer frem til 2013 findes i bilaterale bistandsprogrammer. Disse skal i den kommende tid gennemgås og evt. omlægges, så de kan tilpasses de ændrede forhold. Desuden opfordrer Kommissionen til, at EU's medlemslande giver flere bidrag til EU-instrumenter, der investerer i regionen.

I erkendelse af, at svage økonomier og sociale problemer ligger bag uroen i EU's sydlige nabolande, foreslår Kommissionen bl.a. følgende:

- at den Europæiske Investeringsbank (EIB) låner 6 mia. € til de sydlige naboer over de næste tre år til gennemførelse af de projekter, primært infrastrukturprojekter, der i øjeblikket er på tegnebrættet. (Dette skal i givet fald godkendes i Rådet). Kommissionen foreslår desuden, at Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) udvider sin virksomhed til også at omfatte EU's sydlige naboer, hvilket kræver godkendelse af alle de regeringer, der er aktionærer i banken, dvs. også ikke-EU-lande.
- at udvide de bilaterale frihandelsaftaler på industrivarer, som EU har i dag med alle lande i regionen på nær Syrien og Libyen, til også at omfatte landbrugs- og fiskerivarer og tjenesteydelser. På lidt længere sigt bør der arbejdes hen imod mere omfattende frihandelsområder (fjernelse af told, fælles konkurrenceregler etc.)
- at oprette et energifællesskab mellem EU og de sydlige naboer

Lovgivning om migration

Det foreslås også i Kommissionens meddelelse, at EU arbejder hen mod ny lovgivning vedrørende lovlig migration og lempede visumregler, der kan støtte øget mobilitet for studerende, forskere og forretningsfolk til EU. Til gengæld skal partnerlandene love tilbagetagning af egne borgere, bedre grænseforvaltning og bekæmpelse af ulovlig migration og menneskehandel. Kommissionen opfordrer også til, at direktivforslagene om sæsonarbejdere fra tredje-lande og virksomhedsudstationerede medarbejdere vedtages hurtigt i EU.

Tyrkiet som rollemodel

Til sidst nævner meddelelsen, at Tyrkiet både som samarbejdspartner for EU og som rollemodel for nogle af landene omkring Middelhavet er en vigtig aktør. Desuden konstateres det, at Middelhavsunionen, der blev lanceret i 2008 på foranledning af den franske præsident Sarkozy som en opgradering af Barcelonaprocessen, ikke har leveret de forventede resultat.

Iben Tybjærg Schacke (3694)